

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/78/2015
Identifikačné číslo spisu: 2014200571
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2014200571.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: T., v zastúpení V4 Legal, s.r.o., so sídlom Tvrdého 4, Žilina, IČO: 36 858 820, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29 augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 7337-3/2013-BA zo dňa 22. augusta 2013, o odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 1. októbra 2015, č. k. 14S/131/2014-124, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 1. októbra 2015, č. k. 14S/131/2014-124 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 1. októbra 2015, č. k. 14S/131/2014-124 žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej č. 7337-3/2013-BA zo dňa 22. augusta 2013 podľa ust. § 250j ods. 2 písm. a/, c/, d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Zároveň zaviazal žalovanú na náhradu trov konania žalobcovi v sume 340,89 Eur k rukám právneho zástupcu žalobcu.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplynulo, že k zrušeniu rozhodnutia žalovanej došlo z dôvodu neprávneho právneho posúdenia, nedostačujúceho zistenia skutkového stavu a súčasne pre jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov. Podľa názoru krajského súdu v odôvodnení rozhodnutia žalovanej absentovali podstatné náležitosti vyžadované ust. § 209 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) Žalovaná svoje rozhodnutie zhrňujúco odôvodnila iba tým, že výsledkami kontroly vykonanej pred vydaním napadnutého rozhodnutia nebolo preukázané, že by žalobca na území Slovenskej republiky reálne vykonával činnosť ako zamestnanec. Do odôvodnenia rozhodnutia žalovanej boli prevzaté závery z vykonanej kontroly paušálne zahŕňajúce všetkých zamestnancov kontrolovaného zamestnávateľa, ktorý medzičasom ukončil svoju podnikateľskú činnosť na území SR. Rozhodnutie žalovanej sa týka konkrétnych práv žalobcu a preto tomu musí, podľa názoru krajského súdu, zodpovedať aj dostatočne určité odôvodnenie.

Krajský súd poukázaním na znenie článku 16 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu rady (ES) č. 987/2009, podľa ktorého, ak existuje neistota vo veci určenia uplatnených právnych predpisov, určia sa právne predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou a so zreteľom na čl. 13 základného nariadenia a príslušné ust. článku 14 vykonávacieho nariadenia, dospel k záveru, že z obsahu takejto dohody musí byť objektívne preukázateľné, na ktoré subjekty (zamestnancov a zamestnávateľov) sa vzťahuje. Konštatoval, že za takúto dohodu nemožno považovať list zo dňa 10.12.2013, ktorým žalovaná akceptovala návrh na uzatvorenie spoločnej dohody medzi žalovanou a poľskou inštitúciou sociálneho zabezpečenia ZUS, v súlade s čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia v zmysle ktorej je v prípade 1236 osôb určené poľské zákonodarstvo a takto určené má konečnú platnosť, nakoľko z uvedeného listu nevyplývalo, že či určenie poľského zákonodarstva platí aj pre prípad žalobcu. Považovanie tejto dohody na základe listu zo dňa 10.12.2013 žalovanou za dohodu ohľadne osoby žalobcu považuje krajský súd za nesprávne právne posúdenie tejto skutočnosti.

2.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podala žalovaná z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. včas odvolanie v ktorom sa domáhala zmeny napadnutého rozhodnutia tak, že odvolací súd žalobu žalobcu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 7337-3/2013-BA zo dňa 22.08.2013 zamietne. Žalovaná i naďalej zotrvala na svojom právnom názore a svoje rozhodnutie považuje za vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci a po zohľadnení všetkých relevantných dôkazov. Uviedla, že kontroly zamerané na reálny výkon činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky, ktorí majú bydlisko v Poľskej republike začala Sociálna poisťovňa vykonávať na základe podnetov poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Váršava a z dôvodu pretrvávajúceho trendu narastajúceho počtu poľských zamestnávateľov, ktorí sprostredkovávajú pre poľské samostatne zárobkovo činné osoby úväzok v iných členských štátoch, pričom v mnohých prípadoch cieľom tejto činnosti nie je výkon zamestnania na pracovnú zmluvu mimo hraníc Poľskej republiky, ale vyhýbanie sa plateniu odvodov na sociálne zabezpečenie v Poľskej republike z podnikateľskej činnosti, ktorú v poľskej republike vykonávajú. Z kontroly reálneho výkonu činnosti zamestnancov v mieste sídla zamestnávateľa bolo zistené, že na adrese podnikania 906 05 Sobotište 17, je len starý, neobývaný domček, taktiež sa nepodarilo preukázať, že zamestnávateľ prideloval zamestnancom prácu počas trvania pracovnoprávneho vzťahu, a že zamestnanci na území Slovenskej republiky prácu skutočne vykonávali. Okrem toho žalovaná poukázala na skutočnosť, že zamestnávateľ Adam Bocheński - PROJEK PLUS zanikol dňa 21.09.2011, preto iné kontroly reálneho výkonu činnosti žalovaná a Národný inšpektorát práce nemohli u zamestnávateľa vykonať.

Poukazovaním na článok 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 987/2009 zo dňa 16.09.2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia podľa ktorého od osôb na ktoré sa uplatňuje nariadenie (ES) č. 883/2004 sa vyžaduje, aby dotknutým inštitúciám postúpili informácie, dokumenty alebo podporné doklady, ktoré sú potrebné na posúdenie ich situácie alebo situácie ich rodín, na určenie alebo zachovanie práv a povinností a na určenie uplatniteľných právnych predpisov a ich povinností, ktoré z nich vyplývajú dospela k záveru, že dôkazne bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na žalobcovi a túto povinnosť, ktorá mu z vykonávacieho nariadenia vyplýva si riadne nespĺnil. Na základe kontroly sa nepodarilo preukázať reálny výkon činnosti zamestnancov zamestnávateľa na území Slovenskej republiky, ani podmienok na určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania, preto považuje žalovaná výrok napadnutého rozhodnutia za dostatočne preukázaný a odôvodnený.

Zároveň poukázaním na článok 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia uviedla, že ak existuje neistota vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov, určia sa predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou a so zreteľom na čl. 13 základného nariadenia a príslušné ustanovenia článku 14 vykonávacieho nariadenia. Žalovaná zdôraznila, že dohoda medzi poľskou inštitúciou ZUS Váršava a Sociálnu poisťovňou nemusí mať podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia písomnú formu. V súlade s článkom 76 (4) základného nariadenia žalovaná vo vzťahu k zamestnávateľovi Adam Bocheński

- PROJEKT PLUS informovala poľskú inštitúciu sociálneho zabezpečenia ZUS Váršava, listom č. 36968-2/2013-BA, zo dňa 25.07.2013, že v prípade zamestnávateľov, medzi ktorými je uvedený aj zamestnávateľ Adam Bocheňski - PROJEKT PLUS, sa jedná o firmy, ktorých zamestnanci reálne nevykonávajú činnosť na území Slovenskej republiky. Poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS Váršava listom č. 992900/502/32/2013, zo dňa 10.10.2013, tieto skutočnosti akceptovala. Žalovaná mala za to, že hoci v liste č. 992900/502/32/2013, zo dňa 10.10.2013, nie je uvedené, že určenie poľského zákonodarstva platí aj pre prípad žalobcu. Poľské zákonodarstvo sa vzťahuje na každého zamestnanca zamestnávateľa Adam Bocheňski - PROJEKT PLUS v čase, za ktorý bola vykonaná kontrola Sociálnou poisťovňou, pretože z listu vyplýva, že zamestnanci Adam Bocheňski - PROJEKT PLUS nepodliehajú slovenskej legislatíve.

Záverom žalovaná namietala aj výšku trov konania, ktorá sa jej zdala vzhľadom na dané konanie príliš vysoká a neadekvátna.

3.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej zo dňa 01.12.2015 uviedol, že odvolanie neobsahuje žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa krajský súd už nevyporiadal v odôvodnení rozsudku, preto odvolanie považuje za nedôvodné, na základe čoho navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu v Trnave sp. zn. 14S/131/2014 potvrdil a zaviazal žalovanú k náhrade trov odvolacieho konania.

4.

Podľa § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok účinný od 01.07.2016 konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „S.s.p.“, § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 492 ods. 2 S.s.p. a s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 23.08.2011, číslo: 23646-1/2011-se Sociálna poisťovňa, pobočka Senica rozhodla, že pánovi T. nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 01.09.2010. Žalovaná rozhodnutím zo dňa 22.08.2013, číslo: 7337-3/2013-BA odvolanie žalobcu zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

Zamestnávateľom žalobcu bol od 01.09.2010 do 30.06.2011 Adam Bocheňski - PROJEKT PLUS, IČO: 45 681 848, so sídlom 906 05 Sobotište 17 a teda zamestnávateľom bola fyzická osoba (J.). Tento zamestnávateľ prihlásil žalobcu do poistenia odo dňa 01.09.2010 ako svojho zamestnanca.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p., účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

J. bol účastníkom správneho konania v súlade s § 173 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ako fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má konať, alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím správnych orgánov priamo dotknuté, a to najmä vo vzťahu k jeho prípadným odvodovým povinnostiam na sociálne poistenie podľa § 141 ods. 1 a § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., resp. právu na vrátenie poistného zaplateného bez právneho dôvodu podľa § 145 ods. 1 tohto zákona a preto bolo potrebné aj v konaní pred správnym súdom konať aj s touto osobou ako účastníkom správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli

byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté (§ 250 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Na uvedenej skutočnosti nič nemení ani fakt, že k 21.09.2011 ukončil svoju podnikateľskú činnosť, nakoľko zánikom živnostenského oprávnenia nedochádza k zániku povinností fyzickej osoby, ktoré jej vznikli počas prevádzkovania živnosti, vrátane povinností, ktoré takej fyzickej osobe vznikli v spojení so zamestnávaním zamestnancov podľa pracovnej zmluvy. Nedochádza preto ani k zániku zodpovedností, ktoré takej fyzickej osobe jako zamestnávateľovi vznikli podľa predpisov sociálneho poistenia.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 492 ods. 2 S.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p.

V ďalšom konaní krajský súd priberie do konania J., vec znovu prejedná a rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho. Bude pritom potrebné prihliadnuť aj na zmeny procesných noriem od 1. júla 2016 v súvislosti s nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku s prihliadnutím na vyššie uvedenú skutočnosť.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.